

نقش آموزش و پرورش در ایجاد همدلی و هم‌زبانی دولت و ملت

کلیدواژه‌ها: آموزش و پرورش، همدلی، هم‌زبانی، فرهنگ، دانش‌آموزان، دولت و ملت

اشاره

همدلی و هم‌زبانی یکی از مشخصه‌های مهم هر اجتماع موفق است و باعث پیشرفت و تعالی جامعه می‌شود. امروزه در سطح کشورها و ملت‌های مسلمان انتظارات و توقعات زیادی از دولت و ملت ایران اسلامی می‌رود و جایگاه رفیع جمهوری اسلامی در سیاست جهانی اقتضای آن را دارد که در داخل کشور یکپارچگی و یگانگی در گفتارها و رفتارها ملموس‌تر از هر زمانی جریان داشته باشد، چرا که ریشه تمام فتنه‌ها و ناکامی‌ها در گسست و چندگانگی است.

حال که همدلی و هم‌زبانی از زبان بزرگ دیده‌بان تیزبین انقلاب، امام‌خامنه‌ای (مدظله عالی) مطرح شده است، دیگر این موضوع شعار نیست، بلکه نقشه راه، راهبرد و خط‌مشی است و باید به‌عنوان قوه محرکه و جوهره اصلی حرکت رو به جلوی دولت و ملت، همواره مطرح و مورد توجه باشد. همدلی و هم‌زبانی، مهارت درک احساسات دیگران و فهم دیدگاه آنان است. آموزش و پرورش یکی از مهم‌ترین جایگاه‌های آموزش و تبیین این رفتارهاست و برعهده مدیران، برنامه‌ریزان و معلمان است که برنامه‌ریزی هر سال تحصیلی را با توجه به این خط‌مشی انجام دهند.

نقش آموزش و پرورش در بهبود همدلی و هم‌زبانی دولت و ملت

آموزش و پرورش نقطه عطف تحقق همدلی و هم‌زبانی دولت و ملت در جامعه است. راهبران تعلیم و تربیت باید با همت بلند و عزم راسخ برای هدایت دانش‌آموزان به سمت همدلی و هم‌زبانی گام‌های اساسی بردارند و برای ورود بیشتر این محتوا به گردونه آموزش در مدارس، برنامه‌ریزی مناسبی انجام دهند.

توسعه فرهنگ همدلی و هم‌زبانی در بین جوانان و نوجوانان این مرز و بوم وظیفه آموزش و پرورش است. آموزش و پرورش به‌عنوان یک نهاد مؤثر در فرهنگ

کشور، سرمشق سایر دستگاه‌هاست و باید با همدلی و هم‌زبانی، کارها و امور حساس تعلیم و تربیت را به پیش برد و از هرگونه افراط و تفریطی بپرهیزد. علاوه بر آن، آموزش و پرورش نقش اتصال دولت و ملت را برعهده دارد و به نوعی با تمام ملت ارتباط مستقیم و غیرمستقیم دارد.

معلمان، دانش‌آموزان و خانواده‌های آن‌ها جمع کثیری از ملت هستند که بستر بالقوه مناسبی برای ایجاد فضای همدلی و هم‌زبانی را تشکیل می‌دهند. پس مسیر تحقق همدلی و هم‌زبانی دولت و ملت از آموزش و پرورش می‌گذرد.

مفهوم همدلی و هم‌زبانی

همدلی و هم‌زبانی در واقع دو روی یک سکه هستند؛ یکی ناظر بر مکنونات قلبی و باطنی و دیگری ناظر بر جلوه‌های جسمی، رفتاری و مواضع فردی و جمعی است. آنچه حائز اهمیت است، همراهی دل و زبان با هم است. به مفهوم بهتر می‌توان گفت، هم‌زبانی بازخورد همدلی است.

اصول اساسی همدلی و هم‌زبانی

عقیده مشترک: انس و الفتی را که از راه عقیده در میان افراد پدید می‌آید، از هیچ راه دیگری نمی‌توان ایجاد کرد.

هدف مشترک: از مهم‌ترین عوامل پیدایش همدلی، اشتراک در هدف است که باعث ایجاد پیوند مستحکم میان افراد می‌شود.

روش مشترک: به‌طور طبیعی باعث افزایش همدلی و هم‌زبانی می‌شود.

اصول عملی همدلی و هم‌زبانی

داشتن نیت خیر: به این معنا که فرد به آنچه باور دارد با اندیشه‌ای خیرخواهانه عمل کند.

پرهیز از بدگمانی: بدگمانی عامل تشدید اختلاف است. باید اعمال یکدیگر را بر وجه نیک و درست آن حمل کنیم.

خوش اخلاقی: افراد خوش اخلاق افراد را به سمت خود جذب و نگرش مثبت در آنان ایجاد می‌کنند.

رعایت عدل و انصاف: انصاف که نوعی اکرام است، نادیده گرفتن برخی از حقوق خویش و ایثار برای جلب رضایت دیگران است. اگر افراد جامعه با عدل و انصاف با دیگران رفتار کنند، جامعه‌ای همدل ایجاد می‌شود.

رعایت تعاون و همکاری: افراد با داشتن عقیده‌ای مشترک و به جهت گام برداشتن در راه هدف مشترک،

مسیر تحقق همدلی و هم‌زبانی دولت و ملت از آموزش و پرورش می‌گذرد

اما باید توجه داشت که اگر ملتی بتوانند، فراتر از همدلی، هم‌زبان نیز باشند، همدلی نیز افزایش پیدا می‌کند و همهٔ کسانی که عقیده و هدف مشترکی دارند، برای بیان نظر و عقیدهٔ خود زبانی مشترک برمی‌گزینند.

البته همدلی اساس است و هم‌زبانی فرع. کسانی که همدل باشند، در نهایت به زبان مشترک دست خواهند یافت، اما کسانی که هم‌زبان هستند، ممکن است به همدلی دست نیابند. زیرا همدلی در حوزهٔ عقیده و ایمان و باطن است و هم‌زبانی در ظاهر و روش و اجراست.

با تعاون و همکاری با یکدیگر، به نتیجهٔ نیکو خواهند رسید.

تفاهم بیانی و زبانی: برخی از افراد واژگان مشترکی را به کار می‌برند که تنها اشتراک لفظی دارند و از لحاظ معنایی نظر مشترکی ندارند. مثل دیدگاه‌هایی در مورد آزادی یا حقوق بشر. تفاهم در معانی و سپس ادامهٔ آن در قالب مشترک زبانی، می‌تواند همدلی را افزایش دهد.

رابطهٔ همدلی و هم‌زبانی

هر چند که همدلی به معنای وحدت در عقیده و هدف در میان گروه‌های متفاوت انسانی است،

نقش مدرسه در فرهنگ‌سازی همدلی و

هم‌زبانی دولت و ملت

نقش مدرسه در واقع کمک به دانش‌آموزان در شکل‌گیری فرهنگ همدلی و هم‌زبانی است. این کمک می‌تواند به صورت فراهم کردن زمینه‌های عینی، الگویی، آموزشی و تربیتی برای شناخت عمیق همدلی و هم‌زبانی باشد. مدرسه کانون تمام اتفاقات جامعه است و باید تمام تحولات فکری درون آن صورت گیرد.

نقش مدرسه در واقع کمک به دانش‌آموزان در شکل‌گیری فرهنگ همدلی و هم‌زبانی است. این کمک می‌تواند به صورت فراهم کردن زمینه‌های عینی، الگویی، آموزشی و تربیتی برای شناخت عمیق همدلی و هم‌زبانی باشد.

است. آموزش و ترویج این حس در بین دانش‌آموزان از آن‌ها یاد واحدی می‌سازد تا ضمن حفظ تمایلات قلبی خود متقابلاً آرزوی سربلندی و عزت و پیروزی ملی داشته باشیم و در بحران‌ها یاری‌گر هم باشیم.

ایجاد الگوهای عملی همدلی در مدرسه توسط مدیر و معلمان: شناخت وظایف متقابل معلمان و کارکنان واحد آموزشی، برخورداری درست و دلسوزانه نسبت به مشکلات یکدیگر، وجود جوی دوستانه و به دور از ریا در فضای آموزشی مدرسه، مشارکت فعالانه دانش‌آموزان در امور مدرسه و در یک کلام وجود همدلی و هم‌زبانی در جهت دستیابی به آرمان‌ها و اهداف مشترک در بین کارکنان، معلمان و دانش‌آموزان، الگویی عملی از همدلی و هم‌زبانی در اختیار دانش‌آموزان خواهد گذاشت که بی‌شک پیامدهای مثبت آن نیز در مدت زمان کوتاه‌تری برای دانش‌آموزان دست‌یافتنی خواهد بود.

ترویج روحیه احسان و نیکوکاری: ترویج روحیه احسان و نیکوکاری در مدرسه باعث می‌شود دانش‌آموز خود را از مشکلات موجود در جامعه جدا حس نکند و برطرف کردن برخی از گرفتاری‌های اجتماعی را برعهده ملت بداند و با فرافکنی رفع تمام مشکلات را وظیفه دولت نداند.

ترویج روحیه عفو و بخشش: عفو و بخشش یکی از پایه‌های اساسی همدلی و هم‌زبانی است. به همین واسطه، دوری از جدال و درگیری و حرکت به سوی گفتگویی صادقانه و مسالمت‌آمیز نیز می‌تواند یکی از جنبه‌های آموزشی در فضای مدرسه باشد.

سخن آخر

با تأکید بر موارد گفته شده و برنامه‌ریزی برای عمل به آن‌ها در مدرسه، خواهیم توانست دانش‌آموزان را به سمت ارتقای میزان همدلی و هم‌زبانی هدایت کنیم. البته گام‌های مهمی که دولت باید در راستای ایجاد این همدلی و هم‌زبانی بردارد، خود پشیمان‌آلود است. پذیرش و همکاری ملت است.

در آستانه هر سال تحصیلی که مدارس در حال تلاش و برنامه‌ریزی برای انتخاب بهترین راهکارهای رسیدن به اهداف بلند آموزشی هستند، بهتر آن است که به نقشه راهی که رهبر فرهیخته و دانشمندمان فراسوی ما نهاده‌اند، یعنی ایجاد همدلی و هم‌زبانی، فکر و در جهت پرورش آن برنامه‌ریزی کنیم.

* منابع

۱. پیام نوروزی مقام معظم رهبری در سال ۱۳۹۴
۲. حجة الاسلام علیزاده، الزامات همدلی و هم‌زبانی

برای اشاعه و گسترش فرهنگ همدلی و هم‌زبانی باید علاوه بر توجه و تأکید از طریق محتوای رسمی و محتوای مکتوب، به زمینه‌های الگویی و تربیتی و محتوای شفاهی نیز دقت نظر داشت.

زمینه‌های برنامه‌ریزی در مدرسه

برای اشاعه فرهنگ همدلی و هم‌زبانی در مدرسه به برنامه‌ریزی مناسب به شرح زیر نیاز داریم:

ولایت‌مداری: کانون اصلی همدلی و هم‌زبانی دولت و ملت ولایت‌مداری است که در سطوح آموزش و پرورش و به ویژه در مدرسه باید بر آن تأکید داشت.

امید به آینده: امید به آینده از اجزای اصلی همدلی است. امید نیروی صبر و تحمل را افزایش می‌دهد و نیروی محرکه‌ای برای تلاش بیشتر است. در مدرسه، با روشن‌گری و تبیین هدف و مسیر مشترک دولت و ملت برای دانش‌آموزان، می‌توان امید به آینده را در آن‌ها افزایش داد.

تأکید به غیرت و تعصب ملی و دینی: غیرت‌ورزی همراه با ابراز محبت و علاقه‌مندی متقابل، زمینه‌ساز ارتباط عاطفی در برابر برخوردهای طلبکارانه